

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدور .

نسخه سی ۵ غروشدور .
ایکی نسخه برآزاده
(۱۰) غروشدور
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندن

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولنلاز .

الشرق

سر ۱۳۳۰

آدرس تبدیلنده آریجه
۵ غروش کوندورملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولنی و آبونه
صره نومروسی محتوی
بولونسی لازمدور

ممالك اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسجه یازلسی رجا اولنور .

یاره کوندورلدیکی زمان نهیه
دائر اولدینی ییلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سیل الرشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

جلد ۲۱

۲۱ حزيران ۱۳۳۹

% پنجشنبه %

۶ ذی القعدة ۱۳۴۱

عدد ۵۳۸-۵۳۹

صنایعک زمانمزد کورولن بو خارق العاده ترقیسی - که تاریخده
مثلی سبق ایتمه مشدر - موضوع بحث اولان تکاملک محصولی اولوب
بوکون همان بوتون غرب بنیان اجتماعیسنک استناد ایتدیکی تملی تشکیل
ایدر .

لکن، شاید، صنایع حاضرده میدانه کترین سرمایه دار بورژوا
صنعتی ایسه اونو کندی سبیلده بیلین، یاشاتان ده امکدار عمله صنفیدر .
بو اعتبارله شوو ایکنجی صنفه داخل اولان خلق غرب هیئت
اجتماعیسی میاننده بورژوا صنفه معادل دینه بیله چک قدر اهمیت کسب
ایتدی، حتی کوریوورز که کندیسی استنار ایتمکده بولونان سرمایه دار
بورژوا صنفه جبراً اراده سی قبول ایتدیرمکله انتفا ایتیمورده آرزوسی
وجهله یکیلرینی وجوده کتیرمک ایچین مؤسساتی کاملاً دویرمک
ایسته دیکی بوتون بر جمعیه حاکم اولوق ایسته یور .

دائماً کورولور که غرب هیئت اجتماعیسی تا بدایت ظهورندن
بری کندی مؤسساتی و کندی اصول اجتماعیسی متدایاده کیشدیرمک
احتیاجنی حس ایتمکدن اصلاً کری قلام مشدر .

بناءً علیه اونک تکامل اجتماعیسی اساساً علمی ماهیتده اولمایان بر
یغین تخمینلرک، تحریلرک، تجربه لرک نتیجه سیدر که دائماً اونو بر طاقم
یا کلش فکرلرک، آتی احتیاجلرک و کچیجی حاللرک آرقه سندن سورکله مش
طور مشدر . بونکده سببی شودر که : غرب هیئت اجتماعیسی اصلاً
ثابت بر غایه اجتماعی به صاحب اوله مام مشدر . اونک غایه سی حیاسنک ،
مادی احتیاجاننک، فنی معلوماننک تکاملیلله لاینقطع دیکشوب طور مشدر .
او، تکاملنی الهام ایتمه مشدر، سوق و اداره ایتمه مشدر، لکن تعقیب ایتمه مشدر .

غرب جمعیتلری ۱

غرب جمعیتلرینک تا بدایت ظهورلرندن زمانمزه قدر کچیرمش
اولدقلری تکاملی تعقیب ایدرسه ک کورورز که : اولو اوراده کلیسانک
نفوذ روحانیسی حاکم کسيلمش ، متعاقباً بو حاکیت قرالنگ قدرت
مادیه سنه محکوم اولمشدر . ینه کورورز که بو صوکرکی حاکیت ده
بورژوا صنفنک رفاهیت و سامانیله تمیز ایدن بر ده موقراسی حکومتی
میدانه کتیر مشدر . ایسته خودکام و معنویات ایله آز مقید صنعتکار
بر بورژوا صنفنک بو دبدبه و سامانی یوزندندر که اقوام غریبه نک
صوک دوره تکاملنده اخلاقی و اجتماعی ماهیتده کی مسائلک ضررینه
اوله رق مسائل اقتصادی مستنار بر اهمیت قازاندی . حال بوکه بشرک
سعادت حقیقیه سی نقطه نظرندن اولکیلر ، یعنی اخلاقی و اجتماعی
مسائل دهاهم ایدی . بو حال اولنرک بوصفحه تکاملنی پک خصوصی
بر وصف ایله تمغالادی . نتیجه ایسه شو اولدی : فردلرک زنکین
اوله رق اک کستاخ بر دبدبه ایچنده یاشامق آرزولرینی صوک درجه به
قدر کوروکله دی ؛ خودکاملق حسنی ، احتسکار و باشقه لرینی استنار
تمایللرینی تصور ایدیله بیله چک درجه لرک فوقه چیقاردی ؛ نهایت
نامحدود بر آرزوی ثروتی و بو ثروتک تأمین ایده چکی بوتون مادی
هوساتی نظمین ایچین هر شینک کندیلرینه مباح اولدینی قناعتی ویردی .

[۱] بو مقاله افاضل امتدن مرحوم پرنس سعید حلیم باشا حضرتلرینک
ملاحظه اک صوک قلده آلدقلری « اسلامده تشکیلات سیاسی » نامنده کی مهم
اترلرینک بر فصلی در .

ایمدی بر غایه اجتماعی ثابت اولمایوبده تکامل اجتماعی به تبعاً متصل دیکشیر طور و روره ، تکاملی کندینه منقاد ایدم چکی یرده کندیشی اوکا تابع اولورسه بوندن او غایه نك حقیقی اولمدینی ، یعنی طبیعی اولان حقایق اخلاقیه و اجتماعیه اوزرینه استناد ایتدیکی آکلاشیلماق ایجاب ایدر . بو حقایق ایسه انسانلرک آرزوسنه تابع اولمایوب بالعکس حاکمیتی دیگر حقایق طبیعی کئی انسانلره جبر قبول ایتدیره چک واونلره حرکتلرنده رهبر اوله حق بر موقعمده در .

او حالده هیچ شبهه ایدیلمه لیدر که غرب هیئت اجتماعی بی جمعیت بشریه به استقرار تام تأمین ایدن حقیقی و لایتغیر اخلاقی و اجتماعی مبدألری هنوز بولامامشدر . اولسزده سعادت اجتماعی هیچ بر زمان مکمل و پایدار اوله ماز .

بر اداره اجتماعی نك استقرار سزلنی او اداره نك جمعیتدن آنجق بر قسمتی نظمین ایدرک دیگر قسمتی اصلا ایدم مدیکنه ، برنی دیگرینک ضررینه اوله رق قایم مقدمه بولوندیغنه ظاهر بر دلیلدیر .

حال بوکه بر اداره نه درجهده ظلمکار ایسه او درجهده نا پایدار اولور . زیرا کوسزدیکی شدت نسبتنده هجوملره معروض قالیر . بویه بر اداره شدتله ، تضییق ایله بر مدت بقا بوله بیلیرسه ده نهایت وارلغی حسن ایتدیرمک ایچون ارتکاب ایتدیکی سوءاستعماللر ، عدالتسزلکلر یوزندن خراب اولور کیدر .

ایشته بوندن دولاییدر که جمعیت بشریه ایچون وجودی ضروری اولان حکومت غرب هیئت اجتماعی بی طرفندن متصل هجومه معروض قالور و جماعت اسلامیه ده کوردیکی حرمت و اعتمادی او عالمده هیچ بر زمان القا ایدم یور .

وارسین ، قرالاق باپالغک یرینه قائم اولسون ، یاخود دین ایله علاقیمی اولیان بر صنف قالقوب دهبانلرک مقامنه کچسین ؛ وارسین ، ده موقراسی قوتلرک زادکافی ، سوسیالیزمده قاپیتالیزمی مغلوب ایتسین . حقیقتمده بونلرک هیچ برینک اهمیت یوقدر ، بونلر نخست لفلک باشقه صفحه لر آلتنده تکرارندن غیر بر معنای مفید دکلدیر . اوت ، بونلر هب او یکی سوء استعماللر ، او یکی حقسزلقلردر که اسکیلرک یرینه کچرک طبق اولر کئی انسال آتیه ایچون دیگر بر طاقم سوء استعماللر ، حقسزقلر ، ظلملر تولید ایدرلر .

بناء علیه بویه بر جمعیتک صاحب اوله بیله چکی مادی نفوذ و عمران مرته اولورسه اولسون هیچ بر زمان نه کافی درجهده سعادت و سکون اجتماعی بولابیلیر ، نه ده محتساج اولدینی حضور و تسلی و جدانیدن نصیبی آله بیلیر .

متفکرلر مزدن بویوک برا کثرتک غرب حقیقتمده بسله دیک خیاللردن بالخاصه بری واردر که هرشیدن اول اونک ماهیتی میدانه چیقارمق ایجاب ایدر . زیرا اونلری حکملرنده یا کیلتان اسبابک ال مهمیدر .

بو خطا غرب هیئت اجتماعی سنک فردلره شیمدی به قدر هیچ بر جمعیت بشریه نك ویرمدیکی درجهده حریت و مساوات بحث ایلدیکنی تحلیل ایتمکدر . حال بوکه هانکی هیئت اجتماعی ده اولورسه اولسون فردک متهم اولدینی حریت و مساواتک درجهسی کندی تعاضد اجتماعیله ، کندی موازنه اجتماعی سنک استقرارله ، تعمیر آخرله اوراده موجود اولان عدالت اجتماعی نك قیمتله اولجولمک ایجاب ایدر .

اگر غربده صنوف اجتماعیه آراسنده کی رقابتلر ، خصوصتار حالا بونلری بر یرینه بوغازلانه حق درجهده موجودیتی محافظه ایدیورسه ؛ اگر تعاضد دینیلن شی آنجق بر صنف اجتماعی افرادی میاننده ، اوده بوتون جمعیتک ضررینه اولمق شرطیله ، کوروله بیلورسه ، الحاصل اکر موازنه اجتماعی او عالمده متبادلاً ته دیده معروض بولونیور و متبادلاً خللدار اولویورسه طبیعیدر که بونلرک هر بری حریت و مساواتک اوروپاده بزم متفکرلریمزک ظن ایتدکلی کئی شایان حیرت بر مرتبهده بولونمادیغنه آیری آیری دلیلدیر .

بوندن باشقه افراد و صنوفک امتیازات و عدم مساواتی مبدأینه استناد ایدن بر جمعیتده حقیقی و صحیح معنایله حریت و مساواتی تأسیس ایتک چوق مشکلدیر . زیرا حریت و مساوات مبدألرینه تمامیه ضد بر ییفین ظنون و اوهام ایله مشبوع عصرلرک وجوده کتیردیک تلتی بی دیکشیرمک ایچون لفظی مراد حریت پرور قانونلر نشری کافی دکلدیر . بویه بر حالده آنجق تماماً تطبیق و نسلاً بعد نسل کمال صبر و ذکا ایله تعقیب ایدیلن بر تربیه اخلاقیه سایه سنده در که انسان بر غنغه شکلنده توارث ایتدیکی صنف و فرقه ضلالتلرندن قورتولابیلیر . ینه او سایهده در که بی طرفلق و مسامحه کارلق سجه لرینی قازانه رق آرتق ابنای نوعی عینی حقوقه و عینی وظائفه مالک کورور و آرارلنده بو وظائفی ایفا و بو حقوقی استعمال بخصوصنده کی فردی قابلیتلرندن باشقه تفاوت طایمیز اولور .

ایشته یالکز بوشرطک وجودیله در که انسان حریت و مساوات حقیقتمده صحیح بر تلتی ایدینه بیلیر ، و کندی احتیاجاتنه کوره بونلرک هر ایکسینندن ده هیچ بر مانعه به معروض اولقسزین متهم اوله بیلیر ، ایشته اوزمان آکلایه بیلیر که هر هانکی بر جمعیتده موجود حریت و مساواتک قیمتی او جمعیتی تشکیل ایدن افرادک اخلاقی و اجتماعی قیمتته ، افرادک قیمت اخلاقیه و اجتماعیه لر ده موضوع بحث اولان جمعیتک استناد ایتدیکی اخلاقی و اجتماعی مبدألره مربوطدر ؛ یوقسه او جمعیتده موجود یا کلش بر طاقم عقیده لرله تعقیب و طرفکیرلک روخندن طوغان اجتماعی عدالتسزلکه چاره ساز اولمق ایچون الجای حادثاته کوره وضع اولومش آرز ، یاخود چوق کیفی قانونلره مربوط دکلدیر . ایشته یالکز بو صورتلر در که غربده کی صنوف اجتماعیه رقابتلری اورته دن قالفار و بونلکه

برابر حریت و مساواتی استرداد ایچون لاسقطع میدانہ چیقان و هیچ
بر زمان تظمین ایدیلہمہ بن طلبہر کیسلیر و جمعیت غریبہ اوقدر اوزون
مدتدن بری بولہ مامق شرطیلہ آرایوب طورمندہ اولدینی حریت
و مساوات حقیقہ و طبیعہ ایلہ عدالت اجتماعی طانیہ بیلیر .
او حالہ غریبک اخلاقی و اجتماعی تلقیلرندن، مبدألرندن مرہانکی
برینی مسلمانلقدہ کی مبادی و تلقیاتدن مرہانکی برینہ ترجیح ایلہ اونی

قبول توصیه سندہ بولونمق ایچون هیچ بروجه یوقدر .
بزم دینمک تفاقیلری، مبدألری غریبک کیلرہ قیاس قبول ایتیمہ چک
درجہدہ فاقدر . بناء علیہ بزلر عالم اسلامک حال حاضرده انحطاطنہ
نهایت ویرہ بیامہ بی امید ایتک ایچون مسلمانانک تلقیلرینی داها ائی
آکلامہ یہ ، اودین مظلومک اخلاقی اولدینی قدر اجتماعی بولونان
مبدألرینی دہائی تطبیق ایتیمہ چالیشمقدن باشقہ چارہ من یوقدر .

مسلمانلق فکر و حیاتیہ نهلر بخش ایتدی؟

محرری : شیخ عبدالعزیز ہادیش

اسپانیادن ، فرانسه ، انگلترہ ، ایتالیا و آلمانیایہ اون اوچنچی عصر
میلادیدہ کتمشدر .

مسلمانلر نباتات ایلہ اشتغال ایتمشلر و کندیلرندن اول کلنلری
بو خصوصہ کچمشلردر ، چونکہ نباتاتک توجیدندہ ، شتون طبیعہدہ
استعمالندہ ایلری کتمشلردر . بوندن باشقہ مسلمانلر (طبقات الارض) .
دائر بر جوق مؤلفات یازمشلردر . تاریخ (برنجی عبدالرحمن) ک
قرطبہدہ بر جوق نباتات باغچہلری وجودہ کتیرہ رک شرق مملکتلرینہ
بر جوق عالملری تخم طوبیلامق ایچون کوندردیکنی قید ایتکدہدر .
مسلمانلق بونلرک ہیسنی انکشاف و ہیسنی تشویق ایتدیکی حالہ
رومالیلرک وضع ایلدکری قوانین ، فعالیت و صنعتہ مخالفت ایتکدہ بولونمش ،
حتی (آغوستوس) اصلزادکندن اولوب بر فاریقہ نک اداره سنی درعہدہ
ایدن (اوبنوس) ی کندی نفسہ حقارت ایتمش اولدینی ایچون اعدائہ
محکوم ایتشدی . ینہ اوزمان بر جوق انسانلر افلاطون فلسفہ سنہ
تابع بولونیورلردی کہ بوفلسفہ صنایعہ مشغول اولان کیمسہلری حقوق
مدنیہ لایق کورمیوردی .

ممالک اسلامیہ آرہ سندہ تجارتی ، مواصلات و مراسلاتی
تأمین ایچون مسلمانلر بوللر کشتاد ایتمش و بو بوللردہ قویولر
قازمش ، صہرنجیلر انشا ایتمش ، پوستہلری تنظیم ایتشدی ،
بوصورتلہ اندلس ، مراکش ، جزائر ، تونس ، مصر ، سودان ،
عربستان ، ایران ، اسلام روسیہ ، ہندستان ، چین ، کوفہ ، بصرہ ،
سوریہ ، عراق یکدیگریہ باغلاندینی کی ہیسنی دہ مکہ و مدینہ ایلہ
مربوط ایدی .

مسلمانلر مملکتلری تنظیم ، شتون داخلہ سنی تدیر ، صنایہ
ترویج ایلہ مشغول اولمشلر ، پولیس تأسیس ، ارباب صنایع ایچون
نقبا تعین ایتشلر ، مکتبلر ، خستہ خانہلر و سائرہ کی الکہم مؤسسائی انشا
ایتشلردر . بوتشکیلات بالخاصہ (غرناطہ) دہ اون اوچنچی عصرک
مبادیسندن اون بشنچی عصرک واسطہ قدر اک یوکسک شاہقہ یہ

مسلمانلر ایلک دورلردہ یونان ، ایران و رومالیلری معماریدہ
و تزییناندہ تقلید ایتمشلر سہدہ بالآخرہ اونلرہ تفوق ایتمشلر ،
چونکہ برطاقم معضل اشکالی رسم ایلہ مشغول اولدقلری کی منحنیات ،
تقاسیم ایلہ چیچکلرک رسمہ صرف فکر ایدرک ۱۰ نجی ، ۱۱ نجی
و ۱۲ نجی عصرلردہ مغربہ مروانی ، موحدین و سائر حکمداران
معماری و تزییناتی یک یوکسک درجہلرہ اعلا ایتمشلر و تقلید شائبہ لرندن
تجربید ایدرک اونلرہ صرف اسلامی برماہیت ویرمکہ موفق اولدقدن
باشقہ بالآخرہ قرطبہ ، اشبیلیہ ، غرناطہ کی مراکز اسلامیہدہ
تکمل ایدرک صنعت عالندہ خارقہ اولمشدر .

مسلمانلر فن معماریدہ و تزییناندہ دنیانک استادلری اولدقلرندن
اسلام معمارلرینک کیردکلری ہریردہ انشا اولونان معبدلرلہ سرائیلر
شکلا یکدیگریہ مشابہ اولمشدر .

دین اسلام صنعت و تجارتہ حرمت و بونلرلہ اشتغال ایدہ نلرہ
شرف بخش ایتدیکنندن اہل صنعت و تجارت معادنک استخراجی ،
و بونلردن درلو درلو آلات ، ادوات و اسلحہ ، درلو زینتلر اعمال
ایتشلردر .

مسلمانلر بووادیدہ او قدر ایلریلہ مشلردر کہ سطح ارضی و شکل
حیاتی دہ کیشدیرمشلردر .

صنعتدہ مسلمانلر تقلید ایلہ اکتفا ایتیمہ رک مثلاً چیندن آلدقلری
کاغدی ایپکدن یا پقلہ اکتفا ایتیمہ رک پاموقدن ، پاچاورہ لردن یا پمشلرہ
باروتک استعمالندہ تفان ایدرک بر جوق مقاصدی تأمین خصوصندہ
استخدام ایتمشلر و باروتی آغیرشیلری آتمق خصوصندہ قوللانمشلردر .
۶۹ سنہ ہجریہ سندہ حجاج (مکہ) نک محاصرہ سندہ مواد ثقیلہ یی باروتلہ
آتمش ، اون اوچنچی عصر میلادیدہدہ عینی و سائط قوللانمشدر .
فرانسز مؤرخ (فہراراس) جبل طارکک محاصرہ سندہ قورشونک
باروتلہ آتیلدینی و اووقندن اعتباراً اسپانیاخریستیانلرینک باروتی عینی
صورتلہ قوللانمہ ناشلادقلرینی بیان ایدر و اسلام فاریقہ لرندہ یا پیلان کاغد